

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**OPERATIVNĚ PÁTRACÍ PROSTŘEDKY JAKO
INSTITUTY TRESTNÍHO PRÁVA**

Autor práce: Pavel Hruza DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jan Bouchal

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUD. Janu Bouchalovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

HRŮZA, P. *Operativně pátrací prostředky jako instituty trestního práva: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2013. 51 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jan Bouchal.

Klíčová slova: operativně pátrací prostředky, operativně pátrací činnost, policejní provokace, trestní řízení, kriminalita, předstíraný převod, sledování osob, použití agenta, telekomunikační provoz,

Práce přináší ucelený přehled o operativně pátracích prostředcích a jejich začlenění v systému právního řádu ČR, rozebírá jednotlivé operativně pátrací prostředky, specifikuje jejich využití, rozebírá právní úpravu, v užším i širším slova smyslu se zabývá pojmy jako operativně pátrací činnost či policejní provokace, načež oba tyto pojmy jsou úzce spjaty s problematikou operativně pátracích prostředků. Dále práce obsahuje stručný historický exkurz a obecné srovnání právní úpravy s úpravami některých jiných států. V neposlední míře vymezuje hranice použití operativně pátracích prostředků tak, aby zbytečně nedocházelo k zásahům do lidských práv a svobod.

ABSTRACT (SUMMARY)

HRŮZA, P. *Operational means of searching as the institutes of criminal proceedings: the Bachelor thesis*. České Budějovice: Academia of The European And Regional Studies, 2013. 51 p. Leader of Bachelor thesis: JUDr. Jan Bouchal.

Key words: operational means of searching, operational-searching activity, police provocation, criminal proceedings, crime, sham transfer, tracking of people and objects, use of undercover agents, telecommunication operation,

The thesis brings a coherent summary of operational means of searching and their integration into the legal system of the Czech Republic. Individual operational means of searching, the options of their proper using and their legislation as in close as extensive meanings are analyzed. The thesis deals with terms operational-searching activity or police provocation, which are closely connected with the operational means of searching.

The brief historical digression is also included and the legislation of operational means of searching in the Czech Republic with the legislation in other states is compared. Last but not least the limits of using the operational means of searching to prevent excessive infringement upon human rights and freedoms are determined.

Obsah:

Úvod	7
1 Cíle a metodika bakalářské práce	9
2 Historický vývoj, rozbor právní úpravy, policejní provokace a operativně pátrací činnosti.....	11
2.1 Historický vývoj	11
2.2 Právní úprava	12
2.3 Policejní provokace	13
2.4 Operativně pátrací činnost	14
3 Zákonné podmínky pro použití operativně pátracích prostředků	18
3.1 Obecné podmínky	19
3.2 Konkrétní podmínky	20
4 Operativně pátrací prostředky	23
4.1 Předstíraný převod	23
4.2 Sledování osob a věcí	26
4.3 Použití agenta.....	28
5 Odposlech a záznam telekomunikačního provozu.....	31
6 Podpůrné operativně pátrací prostředky	34
6.1 Informátor	34
6.2 Krycí prostředky	35
6.3 Zabezpečovací technika.....	37
6.4 Zvláštní finanční prostředky	38
7 Základní zásady použití operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků.....	40
8 Komparace operativně pátracích prostředků s vybranými zeměmi.	45
Závěr.....	48
Seznam použitých zdrojů	49

Úvod

Po roce 1989 došlo v České republice k prudkému nárůstu trestné činnosti a důsledkem byly významné škody, způsobené společností. Tento stav je aktuální i v současné době a dotýká se nejen ČR, ale i ostatních zemí celého světa. S rozvojem organizované kriminality se objevil i nový typ pachatele, který je mobilní, mezinárodně orientovaný, organizovaný a vybavený prostředky nejmodernější techniky. Často bývá zakonspirovaný v živnostenských a obchodních společnostech. Signály a informace nejen o organizované kriminalitě musí být zjišťovány v předstihu – v předprocesním stádiu, aby bylo možno její případné hrozící nebezpečí. K tomu je třeba takovou scénu a její formy kriminality nejprve poznat.

Kriminalita, a zejména její neustále se rozvíjející dynamika a složitost rostou, což se v důsledku projevuje náročností při jejím objasňování. K odhalení a objasnění trestné činnosti právní řád ČR obsahuje mimo jiné operativně pátrací prostředky a podpůrné operativně pátrací prostředky, pomocí kterých orgány činné v trestním řízení nejen odhalují pachatele, ale i zajišťují důkazy, které trestnou činnost v řízení před soudem dokazují. Z hlediska významu je použití operativně pátracích prostředků přínosem v boji se zločinem. Za situace, kdy informační nouze nedovoluje pokračovat v odhalování trestné činnosti, tak operativně pátrací prostředky vytváří prostor pro poznávací činnost, kterou je možno označit za zpravodajskou.

Na druhou stranu, jejich použitím je významně zasahováno do práv a svobod občanů, které jsou chráněny Ústavou a Listinou základních práv a svobod. O tom, jak dalece je možno v souvislosti s použitím operativně pátracích prostředků zasáhnout do těchto práv a v jaké míře, rozhoduje státní zástupce, popřípadě soudce, kteří jejich nasazení povolují. S nadsázkou je možno konstatovat, že tvoří pomyslný jazýček na vahách.

Nelze také opomenout, že nasazení operativně pátracích prostředků je vázáno nejen na souhlas již zmíněného státního zástupce či soudce, ale taktéž se musí jednat o trestnou činnost závažného charakteru. v zásadě to bývají trestné činy týkající se šíření pornografie, výroby a distribuce drog, násilné trestné činy ve vztahu k ženám a dětem, hromadné, pokračující a trvající nepřetržitě i několik roků, páchané organizovaně, které často překračují hranice cizích států. Svoji složitostí pak tyto trestné činy kladou vysoké nároky na jejich odhalování a objasňování. Vzhledem k těmto vysokým nárokům

v procesu odhalování a objasňování může dojít k závažným nežádoucím důsledkům, neboť z jedné strany může dojít k neobjasnění trestného činu, na straně druhé může dojít k odsouzení nevinného člověka.

Operativně pátrací prostředky v tomto procesu tvoří významnou roli, neboť účinně napomáhají v boji proti závažné kriminalitě. Informace, získané v rámci operativně pátrací činnosti mají komplexní povahu. Zpravidla jich bývá získáno více, než je třeba k sledování účelu, a proto je třeba s nimi dále pracovat, analyzovat, vyhodnocovat, přičemž teprve pak je možno z nich čerpat informace, které účinně pomáhají v boji s trestnou činností.

1 Cíle a metodika bakalářské práce

Problematika použití operativně pátracích prostředků v rámci trestního řízení je pro většinu společnosti specifickou záležitostí, přičemž představa o jejich použití se často rozchází se skutečností. V rámci trestního řízení se jedná o vysoce specifickou záležitost, jejíž užívání není nijak masové, a to až již díky jejich zvláštnímu postavení v trestním řádu, tak díky přísnému schvalovacímu procesu, který jejich použití předchází, a to zvláště s ohledem na fakt, že se jimi značně zasahuje do řady základních lidských práv a svobod. v neposlední řadě existuje spousta případů, kdy jejich použitím došlo současně k jejich zneužití pro ryze soukromé účely.

Většina těchto představ vychází ze sledování seriálů a filmů, které dnes televize vysílají, avšak ani tyto seriály a filmy často nemají reálný základ vycházející z právních úprav a jsou spíše přizpůsobovány zajímavosti a sledovanosti. Obecně lze říci, že laická veřejnost má o podstatě a charakteristice operativně pátracích prostředků zkreslené a mnohdy nadsazené představy, které opomíjí zákonný právní rámec, tedy procesní postup, který jejich nasazení předchází. Limitujícím faktorem je skutečnost, že všechny operativně pátrací prostředky, resp. způsoby jejich použití patří mezi utajovanou tematiku, jejich použití může být zpracováno v otevřené formě pouze ve víceméně v obecné rovině, především se zaměřením na právní aspekty možnosti jejich využití.

Cílem bakalářské práce je především podat ucelený pohled a provést rozbor jednotlivých operativně pátracích prostředků, specifikovat smysl jejich použití, vymezit je v systému trestního práva, upozornit na některé zvláštnosti a shrnout zjištěné postřehy, s případnými návrhy de lege ferenda.

Práce bude dělena do sedmi částí. První část se bude zabývat historickým vývojem, právní úpravou operativně pátracích prostředků, policejní provokací a operativně pátrací činností, druhá část bude zaměřena na obecné a konkrétní podmínky jejich použití, ve třetí části práce budou rozebrány jednotlivé operativně pátrací prostředky podle trestního řádu, čtvrtá část se bude věnovat odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, v páté části budou rozebrány podpůrné operativně pátrací prostředky podle zákona o Policii, šestá část bude zaměřena na rozbor základních zásad ve vztahu k operativně pátracím prostředkům a sedmá část bude věnována komparaci s operativně pátracími prostředky jiných států. v závěru bude zhodnoceno, zdali bylo dosaženo cíle práce.

V rámci analýzy budou použity informace získané z literatury a právních předpisů vztahujících se k problematice operativně pátracích prostředků. Jedná se především o literaturu publikovanou po roce 1989 a dosud platné právní normy. K doplnění získaných informací budou využity také internetové zdroje a to zejména v oblastech, kterými se knižní zdroje zabývaly v nedostatečné míře. Všechny zjištěné informace budou následně tříděny a srovnávány. Na základě takto získaných dat, jejich postupnou analýzou, budou vyvozeny závěry.

2 Historický vývoj, rozbor právní úpravy, policejní provokace a operativně pátrací činnosti.

2.1 Historický vývoj

Z hlediska historického vývoje, spadá první zmínka o operativně pátrací technice do padesátých let minulého století. Je to dáno zejména, do té doby absencí technického vybavení, které by umožňovalo provádět operativně pátrací činnost, tak jak je v dnešní době chápána.

S nástupem moci komunistické Státní bezpečnosti (dále jen StB) v roce 1948 jsou dochované první zmínky o použití operativní techniky. Pod tímto pojmem bylo možno chápat technické zařízení, které umožňovalo skryté pořizování obrazových a zvukových záznamů (tajné fotografování, filmování a pozorování), zjišťování informací z písemností (prověrka korespondence a chemická prověrka korespondence) a pronikání do uzavřených prostor (tajná technická prohlídka). v praxi, zejména pak v 50. - 60. letech operativní technika sloužila spíše jako nástroj k rozpracování případu, bez ohledu na závažnost případu, a to tak dlouho, dokud šlo jejich používání prodloužit. v popředí zájmu, vzhledem k politické situaci, která v té době v zemi vládla, byly zastupitelské úřady kapitalistických států a jejich pracovníci, zahraniční turisté, známé osobnosti, příslušníci prvního a druhého odboje, obchodníci a další. Smyslem použití operativní techniky bylo získat jinak nedostupné informace o náladách obyvatelstva a jednotlivců a tyto informace pak různými způsoby usměrňovat. Jejich použití bylo upraveno různými pokyny a směrnicemi StB, které ne vždy byly striktně dodržovány, a vždy záleželo na jejich vyložení. Podle těchto směrnic měla být operativní technika nasazena v okamžiku, kdy byly vyčerpány všechny způsoby, jak získat požadovanou informaci a jen na nezbytně dlouhou dobu. Z legislativního hlediska nebylo jejich použití zákonným způsobem upraveno a pravomoc při jejich schvalování byla v podstatě rozdělena podle významu sledované osoby nebo objektu a podle technické náročnosti užití operativní techniky. v případě použití jednoduché operativní techniky na regionální úrovni, o tomto od r. 1952 rozhodoval náčelník krajské správy StB, později krajské správy Ministerstva vnitra (dále jen MV). v případě, že svým

významem a složitostí provedení prostředky přesahovaly tento rámec, jednalo se již o tzv. zpravodajský technický úkon, o kterém rozhodovali velitelé sektorů StB.¹

2.2 Právní úprava

Ještě v zákoně č. 64/1956 Sb., Národního shromáždění o trestním řízení soudním (trestní řád) z roku 1956, tento neobsahoval žádnou právní úpravu použití operativně pátracích prostředků a způsoby jejich použití. První zákonnou úpravu o použití operativně pátracích prostředků obsahoval až zákon č. 333/1991 Sb., o Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie, (§30- §40). v něm již byly zahrnuty operativní prostředky v podobě operativní techniky, osoby jednající ve prospěch Federálního policejního sboru, krycích dokladů a sledování, přičemž operativní technikou se rozuměly zejména elektronické, fototechnické, chemické, fyzikálně chemické, radiotechnické, optické, mechanické a jiné technické prostředky používané utajeným způsobem při vyhledávání, otevírání a zkoumání dopravovaných zásilek a provádění jejich vyhodnocení za využití kriminalistických metod, odposlouchávání, zaznamenávání telekomunikačního provozu, pořizování obrazových, zvukových nebo jiných záznamů v případech, kdy se tím zasahuje do ústavních práv a svobod občanů.

Významnou změnu v právní úpravě operativně pátracích prostředků přinesl Zákon č. 265/2001 Sb., který vymezil operativně pátrací činnost a právně upravil operativně pátrací prostředky a podmínky pro jejich použití. Jednak nově vymezil předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta a v modifikované podobě převzal úpravu používání operativně pátracích prostředků a operativní techniky, dosud obsaženou v zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Novelizace provedla zásadní změny v samotné operativně pátrací činnosti a v podmínkách pro její použití. Do této novelizace nebylo možno získané výsledky použít jako důkazy v trestním řízení, nebo jejich využití bylo ztížené. Dále pak došlo k odstranění duplicity, neboť operativně pátrací prostředky byly obsaženy jak v trestním řádu, tak v zákoně o policii a v zájmu zjednodušení byly převzaty a modifikovány v trestním řádu. v neposlední řadě pak novela reflektovala na rostoucí kriminalitu se zvláštním důrazem na nezbytnost

---

¹ POVOLNÝ, D., *Operativní technika v rukou StB*. Praha, 2001, s. 5-6.

efektivního postihu vybraných forem trestné činnosti, které pro svou závadnost a složitost stíhání vyvolávají největší problémy.²

2.3 Policejní provokace

Při postupu policie, v rámci používání operativně pátracích prostředků občas dochází k provokaci. Vykonává-li tuto činnost policejní agent, jedná se o policejní provokaci.

V obecné rovině o ní můžeme hovořit jako o možné metodě odhalování korupce. Právní teorie ani praxe nemá pro provokaci ustanovenou definici, ale je možno ji definovat jako podněcování ke spáchání určitého činu. Výraz provokace je negativní vymezení a je taktéž užíván k označení nezákonné policejní aktivity, s cílem vyvolání úmyslu podezřelého spáchat trestný čin, či rozhodnutí úmysl realizovat. Ačkoliv je provokace nezákonná aktivita, přesto se nezřídka stává součástí skutkového děje. Nejtypičtější to je v případě použití operativně pátracího prostředku předstíraný převod podle § 158c trestního řádu. Při předstíraném převodu policista předstírá skutečný zájem o věc, k jejímuž držení je třeba povolení, či jejíž držení je nepřípustné, ač tento zájem ve skutečnosti nemá. Přitom právě míra předstírání, případně míra povzbuzování druhé strany k realizaci transakce může být tím, co z předstíraného převodu učiní policejní provokaci. Z logiky věci vyplývá, že bez přiměřené aktivity, konkrétně v projevení zájmu o prodej nebo koupi něčeho, by nebylo možno ani předstíraný převod realizovat.³

Pokud jde o trestní zákon, trestní řád nebo zákon o policii, tak v žádném z nich není uveden pojem provokace či vyprovokování, a to v jakékoliv podobě. Stejně není možná skutečnost, že vyprovokování je jednání beztrestné jako např. nutná obrana či krajní nouze. Při posuzování tohoto jednání je potřeba vždy přihlídnout k nejrůznějším okolnostem, které každý jednotlivý případ provázejí. Veškeré neutajené i utajené postupy jsou upraveny v trestním řádu a v zákoně o Policii ČR. v obou případech je jejich cílem získat procesně použitelné důkazy. Pro všechny postupy

---

² HUNDÁK, Š., *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení*. Praha, 2004, s. 7-8, 36.

³ SOKOL, T., *Provokace aneb k možnostem iniciovat spáchání trestného činu*. *Právní rádce*. 2010, č. 11, s. 4-8.

je současně charakteristické, že dohled nad dodržováním zákona při jejich aplikacích je svěřen orgánům a institucím mimo Policii ČR.⁴

Závěrem je možno uvést, že o policejní provokaci se jedná vždy, pokud došlo k vyprovokování trestného činu ze strany policie, popřípadě jednání, které směřuje ke spáchání protiprávního jednání. v očích odborné veřejnosti převládá názor, že policejní provokace je v rozporu s principy demokracie a právního státu a současně projevem neúcty k svobodám člověka.

2.4 Operativně pátrací činnost

Operativně pátrací činností se v obecném pojetí rozumí ucelený systém postupů spočívajících v používání operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků, které ve smyslu trestního řádu, zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, a zákona č. 13/1993 Sb., celního zákona, a z nich vycházejících interních aktů řízení, v trestním řízení používá pověřený policejní orgán převážně utajovaným způsobem. Systém postupů operativně pátrací činnosti spočívá v soustavném získávání, shromažďování, prověřování, případně rozpracovávání operativních informací se zaměřením na ochranu zájmů chráněných zákony a mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.⁵

Operativně pátrací činnost má specifický charakter z hlediska ochrany společnosti. Tuto činnost vykonávají specialisté a útvary bezpečnostních sborů, které označujeme pojmem kriminální policie. Činnost bývá prováděna utajovaným způsobem. Její právní vymezení spadá do oboru práva trestního a policejního, přičemž od doby jejího vzniku do konce minulého století byly tyto právní předpisy utajovány a měly podzákonný charakter. Cílem operativně pátrací činnosti je boj s kriminalitou. Policejní orgány jsou k tomuto boji vybaveny pravomocemi, které představují vážný průlom do základních práv a svobod člověka. Tyto pravomoci musí být upraveny tak, aby byla co nejvíce omezena možnost bezdůvodného a svévolného zasahování do těchto práv. Vzhledem k tomu, že Česká republika je jedním ze států Evropské unie, tak

---

⁴ SOKOL, T., *Provokace – forma boje proti korupci? Právní rádce*. 2000, č. 1, s. 25-26.

⁵ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 6. Doplněné a přepracované vyd.* Praha, 2008, s. 1229-1230.

činnost policie je řízena nejen vnitrostátními právními předpisy, ale i použitelnými předpisy Evropských společenství.⁶

Operativně pátrací činnost se neomezuje jen na vyhledávání znaků trestných činů. Provádí se za účelem vyvolání odpovídající reakce na vyhledané podněty. Operativně pátrací činnost sjednocuje jednak operativně pátrací opatření a vyšetřovací úkony. v obou případech se provádějí za stejným účelem, a to předcházení a odhalování trestné činnosti, přesto mezi nimi existuje několik podstatných odlišností. Operativně pátrací opatření je upraveno právními předpisy rezortního charakteru. Z podstaty vyplývá, že operativně pátracími opatřeními jsou získávány faktické údaje, které samy o sobě důkazní význam nemají, kdežto vyšetřovací úkony jsou prováděny výlučně podle trestního řádu a v rámci přípravného řízení, přičemž takto získané údaje slouží v řízení před soudem jako důkazy.⁷

Realizace operativně pátrací činnosti se provádí pomocí zvláštních postupů, které realizují oprávněné orgány.

- **Operativní pronikání**

Spočívá v utajeném pronikání oprávněného policisty do prostředí, v němž lze důvodně očekávat získání operativních informací, přitom může využívat podpůrných, operativně pátracích prostředků. Operativní informací se zde rozumí informace, která vede, či může vést k odhalení spáchaných či připravovaných trestných činů a ke zjištění jejich pachatelů. Informace získané v rámci operativního pronikání jsou využitelné nejen v etapě přecházení trestných činů, ale i při represivním boji se zločinem.⁸

- **Operativní získávání a prověrka operativních informací**

Spočívá v získávání a prověřování poznatků o připravované nebo páchané trestné činnosti. Není-li prověrkou operativních informací vyloučeno podezření ze spáchaní trestného činu, ale zjištěné okolnosti důvodně nasvědčují, že trestný čin byl spáchán, zahájí oprávněný policista úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 trestního řádu. O skutečnostech policista sepíše neprodleně záznam, ve kterém uveden skutkové okolnosti, pro které řízení zahajuje a způsob, jakým se o nich dozvěděl. K objasnění

---

⁶ DVORÁK, V., KLOUBEK, M., *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha, 2011, s. 7-11.

⁷ k otázkám podstaty operativně pátrací činnosti, jejího místa a úlohy v boji s kriminalitou. *Kriminalistický sborník*. 1973, č. 8, s. 503 – 508.

⁸ NĚMEC, M., *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha, 2004, s. 91.

a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení a zajišťuje stopy trestného činu.

- **Osobní pátrání**

Je každodenní činnost oprávněného policisty spočívající v systému na sebe navazujících úkolů a opatření souvisejících s předcházením trestným činům a s pátráním po pachatelích trestných činů, po osobách a věcech souvisejících s trestnou činností a to zejména za využití místní a osobní znalosti, informací získaných v rámci operativně pátrací činnosti a v neposlední řadě z informačních systémů Policie ČR.⁹

- **Operativní rozpracování**

Jedná se o utajovaný proces za společného využití operativně pátrací činnosti a podpůrných operativně pátracích prostředků směřujícím k předcházení, odhalení, objasnění a dokumentování trestné činnosti a k vypátrání osob a věcí, které jsou s touto činností úzce spjaty. Cílem operativního rozpracování je získání dostatečných podkladů pro zahájení trestního řízení ve smyslu trestního řádu. Dokumentace je vedena v kriminálním spisu, který se podle speciální právní normy k tomuto účelu zakládá a vede. Kriminální spis bývá utajen, nejméně stupněm „Vyhrazené“ a jsou v něm uchovávány veškeré písemnosti, vzniklé v průběhu operativního rozpracování konkrétního případu.¹⁰

- **Formy operativně pátrací činnosti**

Operativně pátrací činnost z hlediska etapového vývoje můžeme rozdělit na konspirativní postup a postup podle ustanovení trestního řádu. Forma konspirativního postupu vychází z předcházení, odhalování a objasňování trestné činnosti. **Předcházením** trestné činnosti rozumíme preventivní činnost. Preventivní opatření v rámci operativně pátrací činnosti spočívá zejména v zamezování trestné činnosti.

Odhalováním trestné činnosti rozumíme činnost policie, která vlastním šetřením a s využitím operativně pátracích prostředků odhaluje latentní (skrytou) trestnou

---

⁹ NĚMEC, M., *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha, 2004, s. 92.

¹⁰ NĚMEC, M., *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha, 2004, s. 92.

činnost. Tento postup připadá v úvahu pouze u některých druhů trestné činnosti, zejména pak hospodářské problematiky a činnosti organizovaného zločinu a terorismu.

Objasňováním trestné činnosti rozumíme činnost od okamžiku, kdy trestná činnost vyšla najevo, bez ohledu, zda-li byla oznámena, či na základě vlastního šetření. Operativně pátrací prostředky jsou zde využívány v rámci objasňování a zjišťování pachatele a dokumentování trestné činnosti. Jedná se převážně o utajený proces, prováděný oprávněným policistou. Objasňování je možno označit za předprocesní stádium, což znamená, že veškeré úkony se dějí před zahájením úkonů trestního řízení podle § 158/3 trestního řádu a není zde uplatňován dozor státního zástupce.

Postup podle trestního řádu je možno označit za trestní řízení. Ve stádiu trestního řízení policejní orgán vystupuje v postavení orgánu činného v trestním řízení. Toto postavení se vztahuje ke stádiu přípravného řízení, včetně trestního stíhání konkrétní osoby. Za trestní řízení je považován úsek od zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 trestního řádu v rámci tohoto řízení již policejní orgán postupuje podle trestního řádu a shromážděné informace je možno použít jako důkazy. Ve stádiu trestního řízení již probíhá dozor státního zástupce.¹¹

- **Operativně pátrací informace**

Operativně pátrací činnost je proces, který se neobejde bez soustavného sběru a analýzy informací v adekvátním rozsahu a kvalitě. Operativně pátrací informace je v tomto směru využívána jako jeden z podkladů pro analýzu, plánování a zdokonalení boje s kriminalitou. Je využívána jako jeden z podkladů k předcházení, zamezování, odhalování a objasňování trestné činnosti. Operativně pátrací informace tvoří obsah vybrané skutečnosti a související okolnosti, přičemž skutečnosti se týkají zejména příčin a podmínek trestné činnosti, příznaků svědčících o úmyslu, osoby pachatele a dalších poznání, které jsou nezbytné z hlediska objasnění věci. Operativní informace jsou z hlediska operativně pátrací činnosti nezbytné v procesu odhalování a objasňování trestné činnosti a prolínají se se všemi opatřeními a úkoly v rámci plnění úkolů.¹²

---

¹¹ DVOŘÁK, V., KLOUBEK, M., *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha, 2011, s. 14-17.

¹² NESNÍDAL, J., k problematice informačního zajištění operativně pátrací činnosti. *Československá kriminalistika*. 1987, č. 2, s. 103-111.

3 Zákonné podmínky pro použití operativně pátracích prostředků

Operativně pátrací prostředky jsou jednou z forem operativně pátrací činnosti. Jejich další dělení se odvíjí od účelu a způsobu využití:¹³

- a) **Podle trestního řádu** – podle § 158b trestního řádu je policejní orgán, v řízení o úmyslném trestném činu oprávněn používat operativně pátrací prostředky, přičemž policejním orgánem ve smyslu trestního řádu je právnická osoba, v daném případě policejní útvar a tento policejní orgán pověřuje k používání operativně pátracích prostředků policejní prezident. Mezi operativně pátrací prostředky upravené trestním řádem patří předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta. Dále mezi tyto prostředky patří rovněž operativně pátrací opatření, což je odposlech a záznam telekomunikačního provozu a zadržení, otevření, záměna a sledování zásilky.
- b) **Podle zákona o policii** – jedná se o podpůrné operativně pátrací prostředky upravené v § 72-77 z. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. v zákoně je upraven informátor, krycí prostředky, zabezpečovací technika a zvláštní finanční prostředky.
- c) **Kriminalistické** – Mezi výlučné pravomoci a úkoly Policie ČR patří pátrání po osobách a věcech, kdy cílem této činnosti je zjistit, kde se osoby nebo věci nacházejí a identifikovat osoby neznámé totožnosti. Pátrání po osobách a věcech se provádí nejen na základních útvarech Policie ČR, formou hlídkové služby, ale i s využitím kriminalistických metod a prostředků.
- d) **Ex legem (právem neupravené)** – do této formy je možno zařadit např. práce se služebními psy či pachové práce.

Operativně pátrací prostředky mají zvláštní povahu, na straně jedné mohou sloužit pouze jako informace pro trestní řízení, na straně druhé, za současného splnění zákonných podmínek je bude možno je použít jako důkaz, zejména, když záznamy

---

¹³ DVOŘÁK, V., KLOUBEK, M., *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha, 2011, s. 21.

a protokoly sepsané o použití operativně pátracích prostředků se před soudem mohou provádět tak jako jiné listinné důkazy.¹⁴

3.1 Obecné podmínky

Novelizace trestního řádu s sebou, společně s vymezením operativně pátracích prostředků přinesla i podmínky, za kterých je možné prostředky použít k získání důkazu v trestním řízení. Za důkazy se přitom považují zejména zvukové, obrazové či jiné záznamy pořízené při použití operativně pátracích prostředků, přičemž však tyto důkazy lze použít pouze za předpokladu, že užití operativně pátracích prostředků bylo v souladu s podmínkami trestního řádu. U každého operativně pátracího prostředku jsou vždy uvedeny podmínky, za kterých je jejich použití možné. Tyto podmínky jsou specifické pro každý operativně pátrací prostředek, existují však i podmínky obecné, které jsou pro všechny prostředky společné. Jako obecné podmínky pro použití operativně pátracích prostředků a pro použití obrazových, zvukových či jiných záznamů jako důkazů v trestním řízení je přitom trestním řádem stanoveno:¹⁵

- a) Operativně pátrací prostředky může používat v trestním řízení pouze oprávněný orgán, který je k tomuto pověřen příslušným subjektem. Oprávněným orgánem se zde rozumí Policie ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Vojenská policie, Vězeňská služba ČR, Bezpečnostní informační služba, Úřad pro zahraniční styky a informace, Vojenské zpravodajství a Celní správa ČR. Pověřením příslušného subjektu je myšleno pověření ministrem v případě Policie ČR, policejním prezidentem v případě Generální inspekce bezpečnostních sborů, a v ostatních případech ředitelem jednotlivých složek.
- b) Musí se jednat o trestní řízení o úmyslném trestném činu
- c) Použitím operativně pátracích prostředků nesmí být sledován jiný zájem, než získání skutečností, důležitých pro trestní řízení k prověření skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán konkrétní trestný čin, nebo že je páchána konkrétní trestná činnost.

---

¹⁴ MAZÁNEK, J., k zvláštnostem operativně pátrací činnosti policie v řízení o hospodářských trestných činech. *Státní zastupitelství*. Praha, 2008, roč. 2008, č. 01, s. 16.

¹⁵ HUNDÁK, Š., *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení*. Praha, 2004, s. 37-38.

- d) Operativně pátrací prostředky je možno použít pouze tehdy, nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak, nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo. Uvedené přitom musí být v žádosti řádně odůvodněno.
- e) Práva a svobody osoby při použití těchto prostředků je možné omezit jen v míře nezbytně nutné.
- f) K použití operativně pátracích prostředků musí být vydáno státním zástupcem povolení. Pouze, nesnese-li věc odkladu, je možné prostředky použít, ale toto povolení musí být bezodkladně dodatečně vyžádáno. Pakliže policejní orgán toto povolení neobdrží, je povinen použití operativně pátracích prostředků ukončit, případné záznamy, pořízené při jejich použití zničit a informace takto získané žádným způsobem nepoužívat.
- g) V případě sledování osob a věcí, kdy je zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí, za použití technických prostředků a v případě použití agenta, je nezbytné předchozí povolení soudece.
- h) O použití operativně pátracích prostředků musí být sepsán záznam o použití operativně pátracího prostředku, popřípadě protokol s náležitostmi stanovenými trestním řádem a to podle toho, jaký prostředek byl použit.
- i) O použití operativně pátracích prostředků, po podání obžaloby rozhoduje předseda soudu prvního stupně a to i bez návrhu státního zástupce.
- j) Pokud v rámci použití operativně pátracích prostředků nebyly zjištěny skutečnosti pro trestní řízení, je nutno záznamy předepsaným způsobem zničit.

3.2 Konkrétní podmínky

Konkrétní podmínky se vztahují vždy jednotlivě ke každému operativně pátracímu prostředku, jsou specifické pouze a jen pro daný prostředek. Aby mohl být operativně pátrací prostředek nasazen a záznamy z něj bylo možno využít jako důkazy v trestním řízení, je třeba, aby pro jeho použití byly splněny nejen konkrétní, ale i obecné podmínky.

Předstíraný převod lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce, v případě, že věc nesnese odkladu, lze předstíraný převod provést i bez tohoto povolení, je však povinen o něj bezodkladně dodatečně požádat. Pokud policejní orgán toto povolení do 48 hodin neobdrží, je povinen provádění předstíraného

převodu ukončit a informace, které se v souvislosti s jeho použitím dozvěděl nijak nepoužít. O předstíraném převodu musí policejní orgán sepsat záznam, který do 48 hodin musí doručit státnímu zástupci.¹⁶

Sledování osob nebo věcí lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce. v případě, že je sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, listovního tajemství, nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí, za použití technických prostředků, lze sledování uskutečnit pouze na základě předchozího písemného povolení soudce. Při vstupu do obydlí přitom nesmějí být provedeny žádné jiné úkony než takové, které směřují k umístění technických prostředků. Státní zástupce a soudce vydávají povolení jen na základě písemné žádosti policejního orgánu, která musí být řádně odůvodněna s podezřením na konkrétní trestnou činnost a jsou-li známy, též údaje o osobách a věcech, které mají být sledovány. Státní zástupce nebo soudce musí stanovit dobu, po kterou bude povoleno sledování a tato doba nesmí být delší než 6 měsíců. Tato doba může být opakovaně prodloužena na základě nové písemné žádosti, avšak nejvýše na dobu 6 měsíců. v případě, že věc nesnese odkladu a nejedná se o sledování, které vyžaduje povolení soudce, lze sledování zahájit i bez povolení a uvedený souhlas vyžádat dodatečně. v případě, že souhlas do 48 hodin nebude udělený, je policejní orgán sledování ukončit a získané záznamy žádným způsobem nepoužít. Bez povolení státního zástupce nebo soudce může policejní orgán sledování provést za předpokladu, že s tímto výslovně souhlasí ten, do jehož práv má být zasahováno. Je-li takový souhlas dodatečně odvolán, sledování se neprodleně zastaví. Jsou-li v průběhu sledování pořízeny záznamy, avšak nebyly zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení, musí být tato záznamy náležitým způsobem zničeny. Byly-li při sledování pořízeny záznamy, tak tyto záznamy mohou být použity jako důkaz i v jiné trestní věci, musí však jít o řízení o úmyslném trestném činu, anebo, souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledování zasahováno.¹⁷

Použití agenta je možné pouze v trestním řízení pro zvlášť závažný úmyslný trestný čin, nebo pro trestný čin spáchaný ve prospěch zločinného spolčení, anebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázaná. Použití agenta je specifické pouze pro

¹⁶HUNDÁK, Š., *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení*. Praha, 2004, s. 39.

¹⁷HUNDÁK, Š., *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení*. Praha, 2004, s. 39-40.

policejní orgán, pokud je jimi útvar Policie ČR. Povolení k použití agenta je možné na základě návrhu státního zástupce vrchního státního zastupitelství a vydává jej soudce vrchního soudu, v jehož obvodu je státní zástupce podávající návrh. v povolení musí být uveden účel použití agenta, doba, po kterou bude použit a jeho identifikace. Doba použití je možno opakovaně prodloužit. Agent, ke sledování osob a věcí, v rozsahu dle § 158 odst. 2 trestního řádu, při pořizování obrazových, zvukových či jiných záznamů nepotřebuje povolení státního zástupce. Agent je povinen při své činnosti volit takové prostředky, které jsou způsobilé ke splnění úkolu a kterými není jiným osobám způsobena újma na jejich právech. Státní zástupce je povinen od příslušného policejního orgánu nejméně jedenkrát za tři měsíce požadovat údaje, které jsou potřebné pro posouzení toho, zdali trvají důvody pro použití agenta a zde-li je jeho činnost v souladu se zákonem. Pominou-li důvody, je policejní orgán, na pokyn státního zástupce činnost agenta bezodkladně ukončit. Po ukončení je policejní orgán státnímu zástupci předložit záznam o výsledku jeho použití.¹⁸

---

¹⁸ HUNDÁK, Š., *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení*. Praha, 2004, s. 39-40.

4 Operativně pátrací prostředky

Novela trestního řádu, provedená zákonem č. 265/2001 Sb., v modifikované podobě převzala do trestního řádu operativně pátrací prostředky a jejich používání, které do té doby obsahoval zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Nová úprava eliminovala pochybnosti o operativně pátrací činnosti policie a činnosti policejních orgánů v rámci trestního řízení. Současně došlo k zakotvení garancí ochrany ústavně zaručených práv a svobod občanů. Přestože jsou operativně pátrací prostředky upraveny jako postup před zahájením trestního stíhání, lze je použít i v rámci vyšetřování i po podání obžaloby, v řízení před soudem¹⁹

Operativně pátracími prostředky je možno chápat souhrn opatření policejních orgánů uskutečňovaných podle trestního řádu a v souladu s dalšími právními předpisy, jejichž účelem je předcházení, odhalování a objasňování trestné činnosti, jakož i pátrání po pachatelích, hledaných a pohřešovaných osobách a pátrání po věcných důkazech. Hovoříme-li o operativně pátracích prostředcích, máme na mysli operativně pátrací prostředky taxativně uvedené v trestním řádu a rozumíme jimi předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta. Výčet v trestním řízení je taxativní a nelze ho rozšiřovat o další případy, zákonem neupravené a to ani per analogiam. Operativně pátrací prostředky spadají pod širší a komplexnější pojem operativně pátrací činnosti.²⁰

4.1 Předstíraný převod

Předstíraný převod se díky novele trestního řádu č. 539/2004 Sb., ratifikovaným a vyhlášeným smlouvám a judikatuře Ústavního soudu stal velmi dynamicky se rozvíjejícím právním institutem v oblasti skrytého vyšetřování.

Jeho využití je především na úseku problematik padělání platebních prostředků, výroby a distribuce omamných a psychotropních látek, nelegálního obchodu se zbraněmi a v jednotlivých případech již nastíněného zaměření se stává nejdůležitějším důkazem v trestním řízení.

¹⁹ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P., *Kurs trestního práva: trestní právo procesní*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Praha, 2007, s. 580-581.

²⁰ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 6. Doplněné a přepracované vyd.* Praha, 2008, s. 1229-1230.

Předstíraný převod je průlomem do zásady právní jistoty spočívající v provádění úkonu na základě práva. v opačném případě je provedení tohoto úkonu neplatné. Neplatnost úkonu od samého počátku je dána dovoleným zásahem státu v zájmu odhalení a objasnění trestného činu. Policejní orgán při provádění předstíraného převodu nesmí v jiné osobě vzbudit úmysl spáchat trestný čin.

Institut předstíraného převodu je taxativně vymezen v § 158c trestního řádu. Z již samotného názvu vyplývá, že tento institut umožňuje policejnímu orgánu předstírat právní úkon, spočívající v prodeji, koupi či jiném způsobu převodu předmětu plnění, včetně věci, k jejímuž držení je třeba zvláštního povolení, jejíž držení je nepřipustné, věc pochází z trestného činu, nebo je určena ke spáchání trestného činu.²¹

Předmětem předstíraného převodu bývá zpravidla věc:²²

- a) **k jejímuž držení je třeba zvláštního povolení** - zde je možno za věc obecně považovat jakoukoliv věc, pro jejíž nabytí, držení, anebo třeba nakládání s ní je třeba mít souhlas, nebo jiný druh povolení.
- b) **Jejíž držení je nepřipustné** – vymezení této kategorie je dosti obtížné a podle některých autorů zcela nereálné. Mělo by se jednat o věc, která je tzv. „ničící“. Věci, které měl zákonodárce v tomto případě na mysli a jež sem řadí i ustálená praxe (zakázané zbraně, střelivo, výbušniny, radioaktivní materiál apod.) by měly v podstatě spadat do kategorie věcí, jejíž držení je nepřipustné, neboť již zmíněné věci, za určitých podmínek, jsou osobami vlastnitelné či držitelné.
- c) **která pochází z trestného činu** – jedná se v zásadě o věci, na které je možno uplatnit ustanovení § 70 trestního zákoníku, kde je jako jeden z důvodů propadnutí věci nebo jiná majetková hodnoty, kterou pachatel získal trestným činem nebo jako odměnu za něj. Podmínka k užití pro předstíraný převod je však užší, neboť se musí jednat pouze o věc a nikoli o jinou majetkovou újmu a současně zde není zahrnuta věc, kterou pachatel získal za provedení trestného činu jako odměnu. Typickým příkladem bývají padělané a pozměněné peníze (věc trestným činem vyrobena), nebo úplatek při trestném činu (věc trestným činem získána).

²¹ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád). In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 0513, § 158c.

²² AULICKÝ, P., Materiální aspekty použití operativně pátracích prostředků. *Státní zastupitelství*. Praha, 2009, roč. 2009, č. 02, s.23-24.

- d) **Která je určena ke spáchání trestného činu** – půjde především o různé kasařské náčiní, jako jsou rozlamovače nebo hasáky, ale třeba i zařízení na výrobu lihu nebo drog a existuje zde určitý předpoklad, že tyto věci byly v minulosti, nebo budou opět v budoucnosti použity ke spáchání trestného činu a současně musí být v předmětném vztahu k určitému trestnému činu. Legitimita použití vychází z předpokladu spáchání nějakého dalšího konkrétního trestného činu.

Předstíraný převod je realizován zpravidla příslušníkem Policie ČR, který disponuje potřebnými pravomocemi při plnění úkolů, k plnění těchto úkolů je řádně vycvičen a současně je zárukou zákonnosti postupu v trestním řízení. Vlastní provedení předstíraného převodu je vysoce specifickou záležitostí. Nejvyšší důraz je kladen na osobu, která převod provádí. Policista musí být vhodný ve všech směrech, aby s ním druhá strana byla ochotna jednat a komunikovat. Musí tedy odpovídat věkem, jazykovými znalostmi, oblečením, i chováním. Stejně tak musí být vytvořena vhodná legenda, která musí odpovídat zaměstnáním a společenským postavením. v případě působení v zahraničí je třeba navíc disponovat potřebnými jazykovými znalostmi a v tomto, jemu neznámém prostředí se pohybovat.²³

Realizace předstíraného převodu se provádí podle schváleného plánu předstíraného převodu, který zpracovává oprávněný policista a schvaluje vedoucí policista. Plán předstíraného převodu obsahuje zejména popis operativní situace, který odůvodňuje provedení předstíraného převodu, předpokládaný cíl sledovaný předstíraným převodem, návrh způsobu dokumentace předstíraného převodu, způsob opatření finančních prostředků nebo jiného předmětu plnění, plánovaný průběh předstíraného převodu, označení řízených osob zúčastněných na provedení předstíraného převodu, navrhovaná součinnostní opatření s dalšími útvary Policie České republiky, jinými orgány a osobami, a vyhodnocení rizik a opatření vedoucích k jejich vyloučení spojených s prováděným předstíraným převodem.²⁴

Příslušník Policie ČR, který se podílí na předstíraném převodu, nemůže být (vyjma úkonu předstíraného převodu) činný v téže trestní věci, v rámci policejního orgánu konající prověřování nebo konající vyšetřování.

---

²³ HUNDÁK, Š., *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení*. Praha, 2004, s. 62, 86.

²⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 197 ze dne 30.12.2008, kterým se upravuje postup při dožádání a provádění předstíraného převodu. čl. 6.

„Cílem předstíraného převodu pak je především snaha přispět k poznání trestného činu tím, že umožňuje získat do sféry dispozice orgánů činných v trestním řízení věci, k jejichž držení je třeba zvláštního povolení, jejichž držení je nepřípustné, která pochází z trestného činu, která je ke spáchání trestného činu určena, nebo jiného předmětu plnění.“²⁵

4.2 Sledování osob a věcí

Novela zákona č. 265/2001 Sb., do trestního řádu zařadila operativně pátrací prostředek sledování osob a věcí. „Sledováním osob a věcí se rozumí získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky.“²⁶

Sledováním technickými prostředky se rozumí provádění této činnosti specializovanými pracovišti Policie ČR a to zejména elektrotechnickými, radiotechnickými, chemickými, optickými, mechanickými a jinými technickými prostředky a zařízeními nebo jejich soubory a sledováním jinými prostředky se rozumí činnost spočívající zejména ve vizuálním pozorování na místech veřejnosti přístupných, při kterém jsou pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy.²⁷

Pokud dojde v rámci sledování osob a věcí, za použití technických či jiných prostředků ke zjištění, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je policejní orgán povinen tuto komunikaci a poznatky zjištěné v této souvislosti v rámci trestního řízení nijak nepoužít.

Ustanovení § 158d upravuje tři základní typy sledování osob a věcí:²⁸

- a) **obecné sledování osob a věcí** – získávání poznatků o osobách a věcech, prováděné utajovaným způsobem, technickými nebo jinými prostředky, aniž by o něm byly pořizovány záznamy nebo aniž by bylo zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků,

²⁵ HUNDÁK, Š., *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení*. Praha, 2004, s. 79.

²⁶ ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád). In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 0513, § 158d.

²⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 209 ze dne 30 prosince 2008, kterým se upravuje postup při vyžadování sledování osob a věcí pro účely trestního řízení. čl. 2.

²⁸ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 6. Doplněné a přepracované vyd.* Praha, 2008, s. 1242.

- b) **sledování, při kterém jsou pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy** – získávání poznatků pomocí technického zařízení o průběhu samotného úkonu, tj. v průběhu jeho provádění,
- c) **sledování, které zasahuje do některých ústavně chráněných práv a svobod občanů.**

„Sledování osob a věcí je také přípustným zásahem do ústavně zaručeného práva listovního tajemství a tajemství jiných písemností a záznamů, neboť podle čl. 13 Listiny základních práv a svobod nikdo nesmí mimo jiné porušit listovní tajemství ani tajemství jiných písemností a záznamů, ať uchovávaných v soukromí, nebo zasílaných poštou nebo jiným způsobem, s výjimkou případů a způsobem, které stanoví zákon. Listovní tajemství se tak vztahuje na všechny uzavřené listiny a jiné písemnosti, které mají občané (jednotlivci) ve svém oprávněném držení, nebo jsou dopravovány poštou, popřípadě jinou osobou provádějící dopravu zásilek.“²⁹

Sledováním osob a věcí je operativně nebo procesně dokumentována existence a totožnost dalších spolupachatelů nebo jiných účastníků na trestném činu, způsob páchání nebo zakrývání trestné činnosti, místo úkrytu pachatele a věci důležitých pro trestní řízení, další útoky na chráněný zájem, místa a předměty, na nichž pachatel zanechal stopy a reakce osob, zúčastněných na trestném činu.

Sledování osob a věcí provádí útvar zvláštních činností SKPV a jeho organizační články v rámci celého území ČR, dále pak odbory operativní dokumentace SKPV v rámci působení Správy kraje a Správy hl. m. Prahy a odbory technické ochrany SKPV v rámci působnosti příslušné správy. Odbory technické ochrany provádějí sledování pouze technickými prostředky.³⁰ Sledování osob a věcí dle § 158d trestního řádu s ohledem na charakter a skladbu trestné činnosti pak nejvíce využívá Útvar odhalování organizovaného zločinu SKPV a Národní protidrogová centrála SKPV, v rámci potírání násilné, majetkové, drogové a hospodářské trestné činnosti. Z hlediska využití lze tento institut řadit mezi efektivní, neboť výrazným způsobem napomáhá v boji se zločinem.

²⁹ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 6. Doplněné a přepracované vyd.* Praha, 2008, s. 1246.

³⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 209 ze dne 30 prosince 2008, kterým se upravuje postup při vyžadování sledování osob a věcí pro účely trestního řízení. čl. 2i.

4.3 Použití agenta

Institut použití agenta byl do trestního řádu převzat z bývalého ustanovení § 34b zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR. v současné době je zakotven v § 158e trestního řádu.

Policejního agenta lze vymezit tak, že jde o příslušníka Policie ČR plnícího úkoly, uložené mu řídicím policejním orgánem, který vystupuje zpravidla pod zpravodajskou legendou, což znamená, že zastírá svoji skutečnou totožnost, příslušnost k Policii ČR, a taktéž skutečný účel své činnosti. Při plnění úkolů je oprávněn vykonávat hospodářskou činnost, pro kterou je jinak třeba zvláštního povolení, oprávnění, nebo registrace. Při účasti v organizované zločinecké skupině, nebo pokud tuto skupinu podporuje, není na její účasti trestný, pakliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti, spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny.³¹

K vytvoření legendy je zpravidla zapotřebí nová osobní existence a tudíž i zavedení osobních údajů vyplývajících z této legendy do informačních systémů provozovaných podle zvláštních zákonů³², aby působila co nejméně a maximálně snížila rizika na prozrazení skutečné totožnosti agenta. Má-li agent působit věrohodně, musí být zastřena i jeho příslušnost k Policii ČR. Nepoužívá proto služební průkaz a ani další oděvy či doplňky mající identifikační znaky vztahující se a prokazující příslušnost k Policii ČR. Taktéž nemůže plnit takové úkoly, které vyplývají z jeho práv a povinností coby policisty ČR, a které by mohly vést k jeho vyzrazení. Ke sledování osob a věcí v rozsahu uvedeném v § 158d odst. 2 trestního řádu, tedy při sledování, při kterém se mají pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, a které se realizuje na základě povolení státního zástupce, toto povolení nepotřebuje.³³

Z hlediska hmotného práva byla provedena zvláštní úprava, která vylučuje protiprávnost agenta a to ustanovením § 363 trestního zákoníku odst. 1. trestního zákoníku, kde se uvádí, že „Policista plnící úkoly jako agent podle jiného právního předpisu (dále jen „agent“), který se účastní činnosti organizované zločinecké skupiny³⁴

³¹ DVOŘÁK, V., KLOUBEK, M., *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha, 2011, s. 24.

³² ČESKO. Zákon č. 101 ze dne 4. dubna 2000, o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 32, s.1521, § 4 písm. a), b).

³³ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 6. Doplněné a přepracované vyd.* Praha, 2008, s. 1253-1257.

³⁴ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354, § 129.

nebo organizovanou zločineckou skupinu podporuje, není pro trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1, 2 trestný, jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny.“ Beztrestným se však agent nestává, pakliže zločinné spolčení založil nebo zosnoval. Tato právní úprava vymezuje možnost zapojení se agenta do činnosti, která je jinak trestná a postižitelná podle trestního zákoníku. Z hlediska formální podmínky se agent může zúčastnit zločinného spolčení, anebo takové zločinné spolčení podporovat, za předpokladu, že svým účastenstvím nebo podporou odhaluje pachatele zločinného spolčení.³⁵

Vzhledem k okolnosti, kdy při použití agenta dochází ze všech operativně pátracích prostředků k největšímu zásahu do práv a svobod občanů, tak podmínky pro jeho použití jsou daleko přísnější, než u ostatních operativně pátracích prostředků. Použití je možné jen za předpokladu, že se jedná o zvláště závažný úmyslný trestný čin,³⁶ trestný čin spáchaný ve prospěch zločinného spolčení,³⁷ je-li trestní řízení vedeno pro trestný čin přijetí úplatku podle § 331 trestního zákoníku, podplácení podle § 332 trestního zákoníku a nepřímé úplatkářství podle § 333 trestního zákoníku, nebo jiný trestný čin, k jehož stíhání nás zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.

Samotnému použití agenta předchází schvalovací proces, jehož výsledkem je rozhodnutí, přičemž trestní řád má v tomto případě na mysli povolení. Povolení musí být vydáno písemně a musí být odůvodněno. v povolení musí být účel použití a doba, po kterou bude agent použit a údaje k identifikaci agenta. Dobu použití lze prodloužit a to i opakovaně.

Agentem může být pouze policista útvaru speciálních činností SKPV, nebo příslušník zahraničního bezpečnostního sboru, který byl pro plnění úkolů agenta řádně vyškolen a vycvičen. Oprávněný policista v průběhu použití agenta spolupracuje s útvarem speciálních činností, informuje ho o nově zjištěných skutečnostech a připravovaných opatřeních v zájmovém prostředí, která provádí výhradně po konzultaci a se souhlasem útvaru speciálních činností. Získá-li oprávněný policista

---

³⁵ FENYK, J., ŠANTA, J., Právní úprava postavení agenta v trestním řízení v České a Slovenské republice. *Trestní právo: odborný časopis pro trestní právo a obory související*. Praha, 2007, roč. 2007, č. 3, s. 4.

³⁶ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354, § 14 odst. 3.

³⁷ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354, § 129.

poznatek, že v průběhu použití agenta hrozí jeho vyzrazení nebo odhalení, je povinen o tomto neprodleně informovat útvar speciálních činností. Útvar speciálních činností naopak informuje oprávněného policistu o všech skutečnostech, které byly v souvislosti s použitím agenta zjištěny a mohou mít vliv na další postup v trestním řízení.³⁸

---

³⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 194 ze dne 18. prosince 2008, kterým se upravuje postup při použití agenta. čl. 3, čl. 6.

5 Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu je samostatně upraven v hlavě čtvrté, oddílu sedmém, trestního řádu v § 88-88a. Přestože jde o zajišťovací institut, který je svojí povahou blízký operativně pátracím prostředkům dle § 158b a následující, nejedná se o operativně pátrací prostředek jako takový. Uskutečnění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu představuje výrazný zásah do práv a svobod občanů chráněných Ústavou³⁹ a Listinou základních práv a svobod⁴⁰. Telekomunikační provoz je komunikace za využití telefonu, faxu, mobilního telefonu, vysílačky a jiného telekomunikačního zařízení, včetně zasílání zpráv elektronickou poštou. Základní rozdíl mezi ustanoveními § 88 trestního řádu o odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a § 88a trestního řádu o zjišťování údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu je v tom, že § 88 trestního řádu směřuje do budoucna, odposlech probíhá zpravidla v reálném čase nebo s minimálním zpožděním, a § 88a se týká již uskutečněného telekomunikačního provozu. Zpravidla se jedná o výpisy mobilních operátorů. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu lze použít pouze za přísného respektování zásady subsidiarity, kdy jiné prostředky se ukázaly jako nedostatečné k dosažení účelu trestního řízení.⁴¹

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu není zakotven jen v trestním řádu, nýbrž jeho úprava je i v jiných zákonech, např. v zákoně o bezpečnostní informační službě⁴², zákoně o vojenském zpravodajství⁴³, nebo zákoně o výkonu trestu odnětí svobody⁴⁴. Odposlouchávat lze prakticky jakoukoliv komunikaci s výjimkou komunikace obviněného s obhájcem. Původním smyslem a cílem odposlechů bylo získávání operativních informací, avšak aby tyto informace měly vyšší kvalitu a mohly být použity jako důkaz, je nutné splnění podmínek v § 88 odst. 6 trestního řádu, tj. vytvoření samotného záznamu, dále pak jeho přepis, který nemusí být doslovný

---

³⁹ ČESKO. Ústavní zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993, částka 1, s. 001.

⁴⁰ ČESKO. Ústavní zákon č. 2 ze dne 16. prosince 1992, o vyhlášení listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993, částka 1, s. 017, čl. 14.

⁴¹ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 6. Doplněné a přepracované vyd.* Praha, 2008, s. 727-728

⁴² ČESKO. Zákon č. 154 ze dne 7. července 1994, o Bezpečnostní informační službě. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 49, s. 1605, § 8a.

⁴³ ČESKO. Zákon č. 289 ze dne 16. června 2005, o Vojenském zpravodajství. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 104, s. 5388, § 9.

⁴⁴ ČESKO. Zákon č. 169 ze dne 30. června 1999, o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 58, s. 3170, § 18.

a k záznamu připojit protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o orgánu, který záznam pořídil.⁴⁵

Podmínky pro záznam a odposlech telekomunikačního provozu vychází z § 88 odst. 1 trestního řádu a to v případech, kdy je vedeno trestní řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, pro trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 trestního zákoníku, porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 písm. e) a odst. 2 až 4 trestního zákoníku, sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 trestního zákoníku, pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 trestního zákoníku, pletichy při veřejné dražbě podle § 258 trestního zákoníku, zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může být vydán příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, pokud lze důvodně předpokládat, že jím budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztížené. Výčet těchto podmínek je nejprísnější ze všech zákonných ustanovení, která odposlech a záznam telekomunikačního provozu upravují.

Nařídít odposlech a záznam telekomunikačního provozu je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení soudce na návrh státního zástupce. Nařízení má formu příkazu, který musí být vydán písemně a musí být odůvodněn. Dále musí být v příkazu stanovena uživatelská adresa či zařízení a osoba uživatele, pokud je její totožnost známa a doba, po kterou bude odposlech a záznam telekomunikačního provozu prováděn, přičemž nesmí být delší než čtyři měsíce. Bez příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může orgán činný v trestním řízení nařídít odposlech pouze za předpokladu, že s tím uživatel odposlouchávané stanice souhlasí a za předpokladu, že je trestní řízení vedeno pro trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), svěření dítěte do moci jiného (§ 169 trestního zákoníku), omezování osobní svobody (§ 171 trestního zákoníku), vydírání (§ 175 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížené duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku), násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352 trestního zákoníku), nebezpečného vyhrožování

---

⁴⁵ SOKOL, T., *Odposlech. Státní zastupitelství, profesní časopis pro státní zástupce*. Praha, 2008, roč. 2008, č. 03, s.16, 18-19.

(§ 353 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku)⁴⁶

Údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu byly do trestního řádu vloženy novelou zákona č. 265/2001 Sb., a jedná se o jiné - „vedlejší“ písemnosti a záznamy vzniklé v souvislosti s provozem telekomunikačních služeb, na jejichž vzniku se podílí také provozovatel telekomunikačních služeb, eventuálně státní orgán. Oproti úpravě podle § 88 trestního řádu, resp. podmínkách zde není nutno, aby se jednalo o trestní řízení pro zvlášť závažný úmyslný trestný čin, nebo jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání nás zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva. Podle tohoto ustanovení se vyžadují údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, jen pokud jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo se na ně vztahuje ochrana osobních a prostředkovacích dat. Příkaz ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu vydává v řízení před soudem předseda senátu nebo samosoudce, v přípravném řízení pak soudce, který tak činí zpravidla na návrh státního zástupce. Příkaz ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu musí být vydán písemně a musí být odůvodněn. Důkazem, který je možno použít jako důkaz v řízení před soudem je výsledek, tedy zpráva o zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu, která může být poskytnuta v písemné nebo elektronické podobě, popřípadě způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup k vyžadování informací z databáze účastníků veřejné telekomunikační služby i předávání dat souvisejících s poskytováním telekomunikační služby, avšak tyto informace musí být zachyceny způsobem, který umožňuje pozdější provedení důkazu v řízení před soudem.⁴⁷

---

⁴⁶ DVOŘÁK, V., KLOUBEK, M., *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha, 2011, s. 25-26.

⁴⁷ ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 6. Doplněné a přepracované vyd.* Praha, 2008, s. 748-750.

6 Podpůrné operativně pátrací prostředky

Nový zákon o policii⁴⁸ s sebou přinesl nejen nová ustanovení, ale rozšířil i stávající tak, aby usnadnil práci v oblasti boje s trestnou činností, zejména právě ve fázi před zahájením trestního stíhání, tedy ve fázi prověřování, kterou je možno současně označit i za fázi operativně pátrací činnosti. Z pohledu operativně pátracích prostředků došlo např. k rozšíření obecných podmínek pro použití podpůrných operativně pátracích prostředků (§72), či možnosti používat zvláštní finanční prostředky (§77).⁴⁹

Podpůrné operativně pátrací prostředky jsou instituty policejního práva, které spíše nasazení operativně pátracích prostředků trestního řádu umožňují a podporují, než aby jejich bezprostředním účelem bylo opatření důkazu pro trestní řízení, naproti tomu operativně pátrací prostředky dle § 158b až 158f trestního řádu, tj. předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta, jsou instituty trestního práva procesního, které lze použít jen za podmínek a s příslušnými povoleními dle trestního řádu, a jejich bezprostředním účelem je opatřit důkazy použitelné v trestním řízení.⁵⁰

Zákon o policii taxativně uvádí podpůrné operativně pátrací prostředky:

- a) Informátor (§73)
- b) Krycí prostředky (§74)
- c) Zabezpečovací technika (§75)
- d) Zvláštní finanční prostředky (§76)

6.1 Informátor⁵¹

Informátorem se rozumí fyzická osoba, která dovršila 15 rok svého věku, a která poskytuje příslušníkům Policie ČR informace nebo služby k předcházení trestné činnosti a k získání poznatků o trestné činnosti. Tyto informace navíc poskytuje takovým způsobem, aby nebyla vyzrazena její spolupráce s Policií ČR. Za informátora

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. června 2008, o Policii České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4086.

⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 555 ze dne 10. prosince 1992, o Vězeňské službě a Justiční strážní České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1992, částka 112, s. 3298.

⁵⁰ BENEDIKT, V., *Zákon o Policii České republiky, 1. vydání*. Praha, 2009, s. 278.

⁵¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 181 ze dne 30 září 2011, o využívání informátorů.

je možno označit osobu, jen pokud poskytuje věrohodné informace, které vedou k předcházení, objasňování a odhalování trestných činů, tyto informace podává soustavně, a po dobu delší tří měsíců. Mezi základní zásady využití informátora patří dobrovolnost jeho činnosti a vědomí, že spolupracuje s Policií ČR utajenými způsoby a metodami.

Motivačním prvkem informátorů bývají zpravidla nejen finanční pohnutky, nýbrž i emoce, pocit důležitosti či snaha potlačit konkurenci. Naopak rizikovým faktorem může být např. touha osoby proniknout do policejního prostředí a zmařit plnění úkolů policie.

Při využívání a řízení informátora je nutno brát ohled na to, aby se policista, který s informátorem spolupracuje, nestal jeho organizátorem, návodcem nebo pomocníkem při spáchání trestného činu a současně mu nedal podnět k páchání trestné činnosti. Policista taktéž nesmí v informátorovi vzbuzovat dojem, že bude tolerovat jeho protiprávní jednání.

Za poskytnuté informace, vedoucí k předcházení, odhalení nebo objasnění trestné činnosti může být informátorovi poskytnuta finanční nebo věcná odměna, která je hrazena ze zvláštních finančních prostředků. Tato odměna současně slouží jako motivace pro další spolupráci s Policií ČR.

6.2 Krycí prostředky

Krycí prostředky jsou oprávněním, která v sobě zahrnuje jak konspirativní prostředky, tak krycí doklady, což jsou instituty, které vycházely ze starého zákona o policii.⁵²

Krycím prostředkem se rozumí krycí věc, prostor nebo činnost, které jsou policistou používány k předcházení trestným činům, pro získávání poznatků o trestné činnosti v souvislosti s trestním řízením, za účelem zastírání skutečné totožnosti osoby, dále pak k zabránění vyzrazení činnosti Policie ČR, nebo k zastírání činnosti Policie ČR. Účel použití krycího prostředku bývá zpravidla chráněn před vyzrazením operativní legendou. Krycí prostředky se používají pouze v souladu se stanoveným účelem,

---

⁵² ČESKO. Zákon č. 283 ze dne 21. června 1991, o Policii České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 51, s. 1180.

přičemž se dbá na aktuálnost operativní legendy, pokud byla k ochraně zvolena. K ochraně je možno použít i krycí doklad.⁵³

Pod pojmem krycí věci je možno si představit jakékoliv věci včetně krycích dokladů, dopravních prostředků, garderoby apod., naproti tomu pod pojmem krycí prostor je možno si představit bytové i nebytové prostory určené ke schůzkám s informátory, nebo provozovny, předstírající provozování určité podnikatelské činnosti a to vše za účelem zabránit vyzrazení činnosti osoby nebo zastírat obecně činnost policie.⁵⁴

Krycí doklad⁵⁵

Krycím dokladem se rozumí dokumenty, které slouží k zastírání totožnosti osoby, nebo k zabránění vyzrazení činností či jiných krycích prostředků, než je sám krycí doklad, popřípadě vyzrazení zabezpečovací techniky. Tyto je možno rozdělit na:

- krycí doklady k operativnímu využití, jsou doklady, jejichž některé údaje v nich uvedené, nebo v nich uložené nejsou vloženy do příslušných informačních systémů. Mezi tyto doklady můžeme zařadit např. cestovní pas či občanský průkaz, kdy tyto doklady primárně určené k prokazování totožnosti vůči fyzickým nebo právnickým osobám, které nemají možnost si údaje z krycího dokladu ověřit.
- krycí doklady s legalizací, jsou doklady, jejichž údaje v nich vložené jsou současně vloženy do příslušných informačních systémů. Mezi tyto doklady můžeme zařadit taktéž např. cestovní pas či občanský průkaz, tyto doklady slouží primárně k prokazování totožnosti vůči fyzickým nebo právnickým osobám, které mají možnost si údaje z krycího dokladu ověřit.

Použití krycí doklady k operativnímu použití je oprávněn jakýkoliv policista ČR, a krycí doklady s legalizací je oprávněn použít pouze policista odborného pracoviště, popřípadě policista cizího státu při plnění úkolů agenta.

---

⁵³ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 195 ze dne 16 prosince 2008, o krycích prostředcích.

⁵⁴ BENEDIKT, V., *Zákon o Policii České republiky, 1. vydání*. Praha, 2009, s. 280.

⁵⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 196 ze dne 18. prosince 2008, o vyžadování, používání, ochraně a evidenci krycích dokladů.

6.3 Zabezpečovací technika

Zabezpečovací technikou je možno chápat jako techniku určenou k předcházení nebo odstranění ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. Její použití se tedy dle tohoto ustanovení v podstatě kryje s vymezením úkolů policie. Je to jeden z podpůrných operativně pátracích prostředků a jeho použití je tudíž vázáno na použití při předcházení trestné činnosti a k získávání poznatků o trestné činnosti v souvislosti s trestním řízením a zajišťováním krátkodobé ochrany. Při získávání poznatků o trestné činnosti, v souvislosti s trestním řízením. Pro úplnou představu se jedná o různé nástrahové systémy instalované za účelem dokumentování určité činnosti či sběru informací a stop, ke střežení objektů a různé signalizační systémy.⁵⁶

Samotnou montáž a demontáž zabezpečovací techniky provádějí specializovaná pracoviště Policie ČR a jedná se o soubor specifických činností spojených s přípravou, nasazováním, provozem a demontáží zabezpečovací techniky v zájmovém prostředí. Zabezpečovací techniku lze instalovat pouze s písemným souhlasem vlastníka nebo uživatele zájmového prostředí, přičemž tento písemný souhlas se nevztahuje na místa veřejně přístupná a na zabezpečovací opatření k předcházení nebo odstranění ohrožení života a zdraví osob. Zabezpečovací zařízení se montuje na dobu nejvýše 6. měsíců a tuto dobu lze jedenkrát prodloužit opět o 6. měsíců. Informace takto získané podléhají stupni utajení „pro vnitřní potřebu“ a předávají se útvaru Policie ČR, který si je vyžádal.⁵⁷

Cílem použití prostředků zabezpečovací techniky je předcházet a zabraňovat páchání trestné činnosti, vytvořit podmínky pro zjištění informace o spáchání trestného činu v reálném čase a tím i pro zadržení pachatele na místě činu nebo v jeho blízkosti. Dále umožňuje ztotožnit pachatele, zjistit mechanismus spáchání trestné činnosti a získat důkazy o jejich páchání.

---

⁵⁶ BENEDIKT, V., *Zákon o Policii České republiky, 1. vydání*. Praha, 2009, s. 282-283.

⁵⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 17 ze dne 4. února 2009, kterým se upravuje postup specializovaných pracovišť při použití zabezpečovací techniky.

6.4 Zvláštní finanční prostředky

Zvláštní finanční prostředky se využívají v souvislosti s používáním operativně pátracích prostředků podle trestního řádu a podpůrných operativně pátracích prostředků podle zákona o Policii ČR, a taktéž obecně v souvislosti se získáváním poznatků o trestné činnosti. Je obecně stanoveno, že právní předpisy, které se jinak vztahují na hospodaření s peněžními prostředky státu, se na nakládání se zvláštními finančními prostředky nevztahují. Pravidla nakládání s těmito prostředky se proto upravují vnitřními předpisy Policie ČR. Vzhledem k absenci aplikace právních předpisů zákon stanoví obecné pravidlo hospodárnosti, efektivnosti a nakládání pouze v souladu s účelem použití. v opačném případě se policista vystavuje postihu za přestupek nebo trestný čin.⁵⁸

Ze zvláštních finančních prostředků lze hradit:⁵⁹

1. Výdaje související s výkonem služby, které není nutno prokazovat účetními doklady, přitom se jedná o výdaje vznikající při:
  - a) předstíraném převodu,
  - b) sledování osob a věcí,
  - c) přípravě, ochraně a použití agenta,
  - d) vydávání a používání krycích dokladů,
  - e) používání konspirativních prostředků, které nelze prokázat účetními doklady,
  - f) používání zabezpečovací techniky
  - g) využití a činnosti informátora
2. Ostatní činnosti, při předcházení trestným činům a v řízení o trestných činech, souvisejících s používáním operativně pátracích prostředků a ostatních podpůrných operativně pátracích prostředků, které nelze prokázat účetními doklady:
  - a) finanční nebo věcné odměny informátorům, které se neprokazují potvrzeními těchto osob,

⁵⁸ BENEDIKT, V., *Zákon o Policii České republiky, 1. vydání*. Praha, 2009, s. 284-285.

⁵⁹ Nařízení Ministerstva vnitra č. 38 ze dne 15. srpna 2012 o nakládání se zvláštními finančními prostředky.

- b) výdaje spojené se získáním a používáním konspirativních prostředků (věcí nebo prostor), které se prokazují účetními doklady (paragony, podací lístky poštovních poukázek, platební doklady soustředěného inkasa apod.). Jedná se zejména o vybavení potřebným zařízením, nájemné, spotřebu energie, pojistné, úklid nebo pohoštění,
- c) nákup materiálových prostředků, který se prokazuje účetními doklady (paragony apod.). Jedná se zejména o nákup garderoby a maskovacích prostředků pro potřeby policistů, kteří provádějí a zabezpečují předstíraný převod, sledování osob a věcí, použití agenta a používání zabezpečovací techniky,
- d) výdaje spojené s cvičnými akcemi v rámci výuky policistů oprávněných používat zvláštní finanční prostředky, prováděné na středních policejních školách Ministerstva vnitra.

7 Základní zásady použití operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků.

Každý právní řád jako celek stojí na principech, které ho zásadním způsobem ovlivňují a které směřují k efektivnímu působení právních norem. Při používání operativně pátracích prostředků ve smyslu trestního řádu, či používání podpůrných operativně pátracích prostředků nejen podle zákona o Policii je nutno dodržovat určité zásady pro jejich použití. Tyto zásady je možno rozdělit na zásady kriminalisticko taktické, které se dotýkají obou skupin operativně pátracích prostředků a zásady trestního řízení jako podmínky jejich použití, které se týkají operativně pátracích prostředků podle trestního řádu.

I. Kriminalisticko taktické zásady⁶⁰

Mezi kriminalisticko taktické zásady operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků patří zejména:

- a) *Zásada zákonnosti* – patří mezi základní zásadu při použitelnosti operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků, neboť vychází z toho, že policejní orgán provádí činnost zákonem výslovně povolenou a v případech, je-li zde důvodné podezření ze spáchání úmyslného trestného činu. Tato činnost přitom přichází v úvahu jen v podobě dokumentování jednání pachatelů, popřípadě dalších osob, za předpokladu, pokud jejich jednání má zásadní význam pro posouzení věci. Při využívání operativně pátracích prostředků se nesmí aktivně podílet na vytváření skutkového děje, a v pachatelích vyvolávat úmysl spáchat trestný čin. Stejně tak oprávněný policista nesmí jakoukoliv formou bránit upustit od samostatného spáchání trestné činnosti, pokud se tato pachatel sám rozhodl. Touto činností však není zákonem dovolená činnost spočívající v utváření podmínek pro realizaci již páchané trestné činnosti.
- b) *Zásada přiměřenosti a zdrženlivosti* – spočívá zejména v tom, že použití operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků v intencích trestního řádu či zákona o policii nesmí sledovat jiný zájem, než

⁶⁰ NĚMEC, M., *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha, 2004, s. 98-99.

získání důležitých informací jen a výhradně pro trestní řízení, a tyto prostředky je možné použít pouze tehdy, nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak, nebo bylo-li by jeho dosažení jinak stížené. Zásada přiměřenosti a zdrženlivosti současně vyjadřuje, že v souvislosti s použitím operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků lze práva a svobody omezit jen v míře nezbytně nutné.

- c) *Zásada cílevědomosti* – spočívá v tom, že použití operativně pátracích prostředků či podpůrně operativně pátracích prostředků by mělo být cílené a to pouze tam, kde se důvodně předpokládá zjištění podstatných informací k možnému předcházení či zabránění připravované trestné činnosti či k odhalení již trestné činnosti spáchané, včetně jejich pachatelů.
- d) *Zásada efektivnosti* – spočívá v tom, aby při používání operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků byly tyto využívány účelně a efektivně a jejich použitím bylo vždy dosaženo žádoucích výsledků za současného hospodárného využití.
- e) *Zásada utajenosti* – spočívá v nutnosti, při nasazení operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků tyto vždy utajovat, a to jak z hlediska konkrétního použití v určitém prostředí, tak proti komu jsou tyto postupy použity. Pokud by tomu tak nebylo, došlo by k dekonspiraci těchto specifických prostředků a metod práce v boji se zločinem a jejich použití by pozbylo své opodstatnění.
- f) *Zásada etiky postupu* – spočívá v tom, aby nebylo možno operativně pátrací prostředky a podpůrně operativně pátrací prostředky zneužít a použít k jiným účelům, než je účinný boj s trestnou činností. Zásada etiky souvisí se zásadou policejní a kriminalistické práce vůbec a je neslučitelné s touto prací, informace prostřednictvím této metody zneužít k vydírání jiných osob či je předat dál, např. tisku ke zveřejnění.

g) *Zásada ostražitosti* – tato zásada úzce souvisí se zásadou utajenosti, neboť kdyby došlo k dekonspiraci, tak by mohly být ohroženy a zmařeny nejen cíle, které jsou sledovány, ale i ohroženy životy policistů, kteří s těmito utajenými formami a metodami kriminalistické a policejní práce pracují.

II. Zásady trestního řízení⁶¹

Mezi základní zásady trestního řízení ve vztahu k operativně pátracím prostředkům patří zejména:

a) *Zásada řádného zákonného procesu* - stanoví, že nikdo nemůže být stíhán jako obviněný jinak, než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Význam této zásady vyplývá i z faktu, že vychází z právní normy ústavní síly a to Listiny základních práv a svobod, čl. 8 odst. 2. v podmínkách použití operativně pátracích prostředků je tato zásada reflektována především §158b trestního řádu, který upravuje podmínky, za jakých je možné operativně pátrací prostředky použít. Podmínky musí být splněny současně a použití operativně pátracích prostředků je svěřeno toliko pouze do rukou policejního orgánu a za předpokladu, že navíc musí být k použití těchto prostředků pověřen. Přísné a důsledné dodržování těchto podmínek zaručuje plnění zásady stíhání pouze ze zákonných důvodů.

b) *Zásada presumpce nevin* – v případě úkonů předstíraný převod a použití agenta se projevuje ve zvláštním omezení orgánů činných v trestním řízení a to tak, že je nepřipustný jakýkoliv zásah státu do skutkového děje, který ve své komplexnosti tvoří trestný čin a jehož důsledek je trestní kvalifikace tohoto jednání. Je nepřipustné vzbuzování úmyslu spáchat trestný čin či vytváření podmínek pro jeho spáchání pokud nedošlo k jeho uskutečňování.

c) *Zásada oficiality* – vyjadřuje povinnost orgánů činných v trestním řízení postupovat z úřední povinnosti a spočívá v tom, aby tyto orgány, z vlastní iniciativy učinily všechna potřebná opatření, k naplnění účelu sledovaného zákonem v každé trestní věci. Použití operativních prostředků je vázáno na splnění řady podmínek, mimo jiné podat návrh na použití operativně

---

⁶¹ HUNDÁK, Š., *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení*. Praha, 2004, s. 64-70.

pátracích prostředků vždy, pokud jsou k jejich použití splněny podmínky, a to příslušnému orgánu, nebo přijmout taková opatření, která zajistí jejich zákonné provedení. Ze zásady oficiality pramení nejen práva, nýbrž i povinnosti spočívající v provedení úkonu bez ohledu na stanovisko či postavení osob, za předpokladu, že jsou splněny zákonné podmínky pro provedení úkonu.

- d) *Zásada bezprostřednosti* – vychází z předpokladu, aby soud rozhodoval na základě bezprostředního dojmu, nabytého v řízení prováděním dokazování a čerpal tyto důkazy z pramene nejbližšího události. v rámci použití operativně pátracích prostředků, z jejichž výsledků není pořízen žádný obrazový, zvukový či jiný záznam bývá zpravidla problém převést tyto důkazy do formy, použitelné v rámci dokazování. Nejčastěji se tak děje pomocí svědeckých výpovědí osob, jejichž prostřednictvím orgán činný v trestním řízení opatroval důkazy o trestném činu.
- e) *Zásada práva na obhajobu* – je zásadou, kdy orgány činné v trestním řízení mají povinnost umožnit osobě, proti níž se trestní řízení vede uplatnění jejich práv. Ve vztahu k operativně pátracím prostředkům je pak třeba brát na zřetel jejich specifický institut a relativní utajení, což dočasně pozastavuje účinky této zásady, avšak pouze do okamžiku zahájení trestního stíhání podle § 160 trestního řádu. Pozastavení této zásady se vztahuje nejen k osobě, proti které trestní řízení směřuje, ale i proti obhájci.
- f) *Zásada veřejnosti* - určuje, že věci se před soudem projednávají veřejně, aby se jich občané mohli zúčastnit. Vzhledem k tomu, že použití operativně pátracích prostředků v rámci operativně pátrací činnosti přichází zpravidla ve fázi prověřování, před sdělením obvinění, což je etapa přípravného řízení, která je převážně písemná a neveřejná odpovídá jejich použití ve vztahu k zásadě veřejnosti konstatování, že prvek veřejnosti bývá zpravidla potlačen. Často však vzniká situace, kdy sdělovací prostředky informují veřejnost o úkonech trestního řízení, které byly provedeny za pomoci operativně pátracích prostředků, což v konečném důsledku v podvědomí veřejnosti vytváří existenci prostředí, nepříznivého pro páchaní skryté kriminality.

g) *Zásada přiměřenosti* – někdy též zásada zdrženlivosti, podle této zásady orgány činné v trestním řízení do jiných práv osob zasahují jen na základě zákona a v míře nezbytně nutné pro plnění jejich úkolů a trestní věci musí projednávat co nejrychleji s plným šetřením základních práv a svobod občanů, zaručených Listinou základních práv a svobod. Při použití operativně pátracích prostředků je okruh osob, vůči nimž jejich použití směřuje široký. Nejedná se pouze o osoby, které se podílejí na páchání trestné činnosti, ale i o osoby či subjekty, které v zájmu naplnění prvku operativně pátrací činnosti nesmějí být s těmito skutečnostmi srozuměny. Zásada přiměřenosti je taktéž vyjádřena v návaznosti na použití operativně pátracích prostředků v podmínkách jejich užití, a to, že jejich užití je spjato se získáním skutečností důležitých pro trestní řízení a tohoto účelu nelze dosáhnout jinak, nebo toto získání by bylo podstatně snižené, přičemž obě tyto podmínky jsou zákonným omezením pro jejich zneužití.

8 Komparace operativně pátracích prostředků s vybranými zeměmi.

Operativně pátrací prostředky nejsou specifickou záležitostí pouze České republiky, ale v určité formě je používají i ostatní státy nejen v rámci Evropské unie. Organizovaný zločin, často zasahuje za hranice jednotlivých zemí a je na každém státě, jakým způsobem se mu bude bránit. Za jeden z důležitých prostředků v boji s ním na úrovni jednotlivých zemí je mezinárodní spolupráce. Mezinárodní spolupráci je možno chápat jako druh spolupráce, který spočívá v provádění úkonů v trestním řízení na území jiného státu.

Slovenská republika

Českému právnímu prostředí je ze sousedních států nejbližší Slovenská republika. Je to dáno zejména stejnou funkcí, kterou operativně pátrací prostředky plní jak v České republice, tak na Slovensku. Operativně pátrací prostředky jsou ve slovenském právním řádu upraveny zákonem č. 301/2005 Z. z. Trestny poriadok⁶², ve znění pozdějších předpisů.

Předstíraný převod je upraven v hlavě čtvrté, oddílu šestém, v § 112, sledování osob a věcí a použití agenta pak upravuje hlava pátá, upravující zabezpečovanie informácií, konkrétně § 113 a § 117. Vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov, odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky a porovnávanie údajov v informačných systémech je upraveno v § 114-116 a § 118.

V rámci komparace se slovenskou úpravou operativně pátracích prostředků existuje podobnost s českou úpravou a odlišnosti jsou minimální. Je to dáno i tím, že zákon č. 301/2005 Z. z. Trestny poriadok ve své podstatě vychází ze zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, a zatímco na Slovensku trestní řád doznal změn v podobě nového zákona, tak v České republice byly změny, které reagovaly na aktuální stav řešeny pouze novelami trestního řádu.

---

⁶² SLOVENSKO. Zákon č. 301 ze dne 24. května 2005, Trestný poriadok. In. *Zbierka zákonov, Slovenská republika*. 2005, částka 130, s. 3098.

Polská republika

Stejně jako Slovenská republika má i Polská republika ve svém právním řádu zakotveny prostředky sloužící k operativně pátrací činnosti. Tyto vychází a jsou zakotveny v zákoně o policii (Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji) Zákon obsahuje operativní prostředky jako kontrolovaný nákup (zakup kontrolowany), tajné sledování (nadzorowanie tajne) a policejní agent (tajny agent policji). Kontrolovaný nákup je z hlediska použití obdobný našemu předstíranému převodu, tajné sledování je obsahově podobné sledování osob a věcí a policejní agent, jak už z názvu vyplývá, je podobný institutu použití agenta. v rámci komparace s českou právní úpravou jsou operativně pátrací prostředky Polska zakotveny v zákoně o policii a nikoli v v zákoně, který opravuje trestní řízení soudní, jako je tomu v České republice.

Spolková republika Německo

Spolková republika Německo má podobu operativně pátracích prostředků upravenou v období trestního řádu ČR, tedy v zákoně o trestním řízení (Strafprozeßordnung, StPO). Tento zákon obsahuje prostředky operativně pátrací činnosti, které lze přeložit jako sledování telekomunikace, hledání pomocí počítačových zařízení a programů, používání technických zařízení, použití tajných vyšetřovatelů a tajné hledání. Ve srovnání s českou právní úpravou se jen těžce hledání české ekvivalenty, pod které by bylo možno jednotlivé prostředky zahrnout. Z jejich názvu ale vyplývá i účel použití.

Rakouská republika

Rakousko ve svém právním systému obsahuje operativně pátrací prostředky a tyto jsou dále upraveny jednak v zákoně o Policii (SPG, Socherheitspolizeigesetz, Nr. 56/2006) a jednak v trestním řádu (StPO, Strafprozessordnung, Nr. 102/2006). v zákoně o policii se vyskytují pojmy jako sledování (Observation) či skryté vyšetřování (verdeckte Ermittlung) a v trestním řádu se naproti tomu vyskytuje pojem policejní agent (Lockspitzel). Stejně jako v případě Spolkové republiky Německo nelze přesně určit český ekvivalent jednotlivým prostředkům, ale z jejich názvu je patrný i účel použití. v případě Rakouska je možno tyto prostředky rozdělit obdobným způsobem jako v České republice a to na operativně pátrací prostředky podle trestního řádu a podpůrné operativně pátrací prostředky podle zákona o Policii.

V rámci komparace všech pěti zemí lze tyto rozdělit do dvou skupin. Tyto skupiny jsou odlišné jednak jazykově a jednak z hlediska historického vývoje. Německo společně s Rakouskem jsou země bývalého „západního bloku“, zatímco Česko, Polsko a Slovensko jsou země bývalého „východního bloku“. Z pohledu historického vývoje, od konce 2. světové války lze konstatovat rozdíl v pohledu nejen na poválečné uspořádání, ale i na vývoj společnosti jako takové. S vývojem společnosti se vyvíjely i právní předpisy a zákonné normy, které byly ovlivněny politickou atmosférou v jednotlivých zemích, v důsledku čehož pak vznikly rozdíly, které jsou patrné do současnosti.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo podat ucelený pohled na jednotlivé operativně pátrací prostředky jako celek, provést jejich rozbor, začlenění do právního řádu ČR, vymezit jejich použití, upozornit na některé zvláštnosti a provést komparaci s některými státy v rámci Evropské unie. To vše podat takovou srozumitelnou formou, která je čitelná i pro laickou veřejnost.

Obecně lze charakterizovat, že operativně pátrací prostředky jako instituty trestního práva prošly svým historickým vývojem až do současné podoby. Ačkoliv se může někomu jevit jejich rozdělení za poněkud zbytečné, je třeba brát na zřetel, že boj s trestnou činností je třeba monitorovat a dokumentovat již od samého počátku, tedy v době, kdy ještě ve věci neprobíhá prověřování ve smyslu trestního řádu. K tomuto účelu jsou určeny právě podpůrné operativně pátrací prostředky, zakotvené v zákoně o Policii ČR. Výčet těchto prostředků je dostačující a není třeba je dále rozšiřovat. Problém lze spatřovat v jejich použití, jako důkazů před soudem. Často dochází k případům, kdy policie, v rámci své operativní činnosti nashromáždí dostatek materiálu, často důkazního charakteru pro zahájení trestního stíhání, avšak v rámci vyšetřování, kdy policejní orgán již postupuje podle trestního řádu, nemůže takto získaný materiál „zlegalizovat“ do takové podoby, aby byl využitelný jako důkaz v trestním řízení.

Opačný problém nastává v případě použití operativně pátracích prostředků podle trestního řádu. Zde policejní orgán, v rámci jejich použití sice důkazy pro trestní řízení získá, avšak až v době, kdy je ve věci vedeno trestní řízení. Trestní řízení, ač není veřejné, již nemá povahu takového utajení jako v předprocesní fázi, a proto získání některých důkazů bývá často ztížené, ne-li již nemožné.

Operativně pátrací prostředky lze označit za moderní metodu v boji s nejzávažnější trestnou činností. v systému trestního práva procesního mají díky novele zákona 265/2001 Sb., svoje specifické postavení, když pomocí nich a speciálních metod a prostředků, které mají převážně utajovaný charakter, se provádí operativně pátrací činnost, která je nedílnou součástí v boji zločinem a současně tvoří hlavní náplň pracovní činnosti Policie ČR – služby kriminální policie a vyšetřování.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. AULICKÝ, P., Materiální aspekty použití operativně pátracích prostředků. *Státní zastupitelství: profesní časopis státních zástupců a státního zastupitelství České republiky*. Praha: LexisNexis CZ s.r.o., 2009, roč. 2009, č. 02. s. 22-27 ISSN 1214-3758.
2. BENEDIKT, V., *Zákon o Policii České republiky, 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2009, 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0.
3. DVOŘÁK, V., KLOUBEK, M., *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011, 76 s. ISBN 978-80-7251-351-2.
4. FENYK, J., ŠANTA, J., Právní úprava postavení agenta v trestním řízení v České a Slovenské republice. *Trestní právo: odborný časopis pro trestní právo a obory související*. Praha, 2007, roč. 2007, č. 3, s. 3-11. ISSN 1211-2862
5. HUNDÁK, Š., *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení: sborník příspěvků z mezinárodního semináře uskutečněného na Policejní akademii ČR dne 2. listopadu 2004*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky, 2004, 162 s. ISBN 80-725-1170-X.
6. MAZÁNEK, J., k zvláštnostem operativně pátrací činnosti policie v řízení o hospodářských trestných činech. *Státní zastupitelství: profesní časopis státních zástupců a státního zastupitelství České republiky*. Praha: LexisNexis CZ s.r.o., 2008, roč. 2008, č. 01. s. 15-22. ISSN 1214-3758.
7. MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P., *Kurs trestního práva: trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání Praha: C. H. Beck, 2007, 1166 s. ISBN 978-80-7179-572-8.
8. NĚMEC, M., *Kriminalistická taktika pro policisty*. Vyd. 1. Praha: Eurounion, 2004, 328 s., ISBN 80-7317-036-1.
9. NESNÍDAL, J., k problematice informačního zajištění operativně pátrací činnosti. *Československá kriminalistika: časopis pro kriminalistickou teorii a praxi*. Praha: Naše vojsko n.p., 1968-1992, roč. 1987, č. 2. s. 103-111.
10. POVOLNÝ, D., *Operativní technika v rukou StB*. Vyd. 1. Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR, 2001, 111 s. ISBN 80-902-8853-7.

11. SOKOL, T., Provokace – forma boje proti korupci? *Právní rádce*. Praha: Economia a.s., 2000, č. 1. s. 25-27. ISSN 1210-4817.
12. SOKOL, T., Odposlech. *Státní zastupitelství: profesní časopis pro státní zástupce*. Praha: LexisNexis CZ s.r.o., 2008, roč. 2008, č. 03. s. 16-20. ISSN 1214-3758.
13. SOKOL, T., Provokace aneb k možnostem iniciovat spáchání trestného činu. *Právní rádce*. Praha: Economia a.s., 2010, č. 11. s. 4-10. ISSN 1210-4817.
14. ŠÁMAL, P. a kol., *Trestní řád: komentář. 6. Doplněné a přepracované vyd.* Praha: C. H. Beck, 2008, 3004 s., ISBN 978-80-7400-043-0.
15. K otázkám podstaty operativně pátrací činnosti, jejího místa a úlohy v boji s kriminalitou. *Kriminalistický sborník*. Praha: Magnet Praha 1, 1973, č. 8. s. 503-508.

Legislativní dokumenty:

1. ČESKO. Ústavní zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993, částka 1, s. 001.
2. ČESKO. Ústavní zákon č. 2 ze dne 16. prosince 1992, o vyhlášení listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993, částka 1, s. 017.
3. ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád). In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 0513.
4. ČESKO. Zákon č. 283 ze dne 21. června 1991, o Policii České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 51, s. 1180.
5. ČESKO. Zákon č. 555 ze dne 10. prosince 1992, o Vězeňské službě a Justiční stráži České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1992, částka 112, s. 3298.
6. ČESKO. Zákon č. 154 ze dne 7. července 1994, o Bezpečnostní informační službě. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 49, s. 1605.
7. ČESKO. Zákon č. 169 ze dne 30. června 1999, o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 58, s. 3170.
8. ČESKO. Zákon č. 101 ze dne 4. dubna 2000, o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 32, s.1521.
9. SLOVENSKO. Zákon č. 301 ze dne 24. května 2005, Trestný poriadok. In. *Zbierka zákonov, Slovenská republika*. 2005, částka 130, s. 3098.

10. ČESKO. Zákon č. 289 ze dne 16. června 2005, o Vojenském zpravodajství. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 104, s. 5388.
11. ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. června 2008, o Policii České republiky. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4086.
12. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354.

Ostatní zdroje:

1. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 195 ze dne 16. prosince 2008, o krycích prostředcích.
2. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 196 ze dne 18. prosince 2008, o vyžadování, používání, ochraně a evidenci krycích dokladů.
3. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 194 ze dne 18. prosince 2008, kterým se upravuje postup při použití agenta.
4. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 197 ze dne 30. prosince 2008, kterým se upravuje postup při dožádání a provádění předstíraného převodu.
5. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 209 ze dne 30. prosince 2008, kterým se upravuje postup při vyžadování sledování osob a věcí pro účely trestního řízení.
6. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 17 ze dne 4. února 2009, kterým se upravuje postup specializovaných pracovišť při použití zabezpečovací techniky.
7. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 181 ze dne 30. září 2011, o využívání informátorů.
8. Nařízení Ministerstva vnitra č. 38 ze dne 15. srpna 2012 o nakládání se zvláštními finančními prostředky.